Ч. 151 (14.400). Львів, четвер 9. липня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Припинять екзекуції проти селян на час жнив.

Скарбові палати підготовляють розпорядки у справі обмеження екзекуцій проти селян у цілій Польщі на час жнив. Усі ліцитації за податки стримають від половини липня на 4 тижні на час жнив. Підчас жнив коморники могтимуть займати речі в селян за податкові залеглости, але не зможуть переводити ліцитації.

Зміна на становищі тернопільського воєводи.

Польська преса пише, що тернопільський воєвода Ґінтовт-Дзевалтовський відходить з Тернополя. Прем. Славой-Складковський запропонував становище тернопільського воєводи д-рові *Альфредові Біликові*, адвокатові в Лодзі, який прийняв цю пропозицію. Адв. д-р А. Білик походить з Бережан, підчас війни якийсь час був адютантом ген. Ридза-Сьміглого. По війні осів у Лодзі, де відкрив там адвокатську канцелярію і займався суспільним та політичним життям. Якийсь час був президентом м. Лодзі, при минулорічних виборах до сойму кандидував з Лодзі, але послом не вийшов тому, що внаслідок абстиненції не осягнув 10.000 голосів, якого то числа вимагає нова виборча ординація. Слід згадати, що адв. д-р Білик кінчив гімназію у Бережанах і володіє добре українською мовою.

„Вохуд" повідомляє, що воєвода Ґінтовт-Дзевалтовський переходить у найближчих днях на визначне становище до міністерства внутрішніх справ.

„Змова Москви проти французької республики".

УРЯД НЕ ДОПУСТИТЬ ДО ОКУПАЦІЙНИХ СТРАЙКІВ.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. На вчорашньому засіданні сенату відбулася в горячковій атмосфері дискусія про внутрішню політику. Сенатор Лемері (соц. радикал) заявив у своїй промові: „Стоїмо в обличчі заговору проти республики. Москва випробувала свою методу і тепер дещо успокоїлася, але потайки підготовляється велика офензива; за кілька місяців стріне нас рішаючий досвід. Інтернаціонали не скривають своїх намірів. Невже республика і теперішній суспільний устрій мають уступити перед совітизацією та інтеґральним марксизмом? Уряд має обовязок боронити республики та свободи!"

Мін. внутр. справ Салянґро боронив уряду, описуючи заходи для утримання ладу: Влада переслідувала провокаторів, арештуючи 1.300 осіб та виселюючи за кордон 1.106. Притиснений гострими запитами соц.-радикальних сенаторів Лемері та Мартена, мін. Салянґро обіцяв не допустити на майбутнє до окупаційних страйків, уживаючи всіх можливих засобів.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Після вияснень мін. Салянґро на тему внутр. політики сенат висловив урядові довіря 225-ма голосами; 67-ох правих сенаторів стрималося від голосування.

СТРАЙКОВА СИТУАЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Дирекція марсельських верфів підписала збірну умову з персоналом, що вернувся до праці.

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Як виказують останні обчислення, у цілій Франції страйкує під цю пору 93.000 робітників.

Смерть Чічеріна.

МОСКВА, 8. 7. ПАТ. Б. народній комісар закорд. справ Чічерін помер у віці 64-ох літ. Як стверджує лікарський комунікат, він хорував від 1925. р. на цукрицю, пораження нервів та склерозу і безпосередньою причиною смерти була кровотіч у мізку.

Чи Італія візьме участь у нарадах „льокарненських держав"?

ПАРИЖ, 8. 7. ПАТ. Французька преса з неспокоєм застановляється, чи Італія візьме участь у недалеких нарадах „льокарненських держав" у Брюсселі. Як припускає „Тан", це залежатиме від того, чи допустять до участи в нарадах Німеччину.

Дарданельська конференція загрожена.

АНКАРА, 8. 7. Анатолійська Телеґр. Аґенція. Новий брит. проект конвенції чорноморських проливів викликав зле враження в Туреччині; бояться за долю конференції у Монтре.

МОНТРЕ, 8. 7. ПАТ. Конференція розглянула вже 15 з 26-ох точок брит. контрпропозиції конвенції проливів, м. ін. щодо перепливу воєнних кораблів підчас миру й війни. Пропорцію тонажу воєнних кораблів, які поодинока держава може тримати на Чорному Морі, зменшили з 3/4 на 2/3.

МОНТРЕ, 8. 7. ПАТ. На вчорашньому пленарному засіданні радили над британським проєктом. Можна припускати, що підводним човнам не дозволять на переплив з огляду на спротив Туреччини і СССР; в інших справах турецька й англійська делеґація творять спільний фронт проти совітської.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ.

РИМ, 8. 7. Стефані. Італія не візьме участи в конференції у Монтре і взагалі стримається від міжн. співпраці на Середземному Морі, доки істнує звернений проти неї середземноморський пакт.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 8. 7. Райтер. У розмові з британським амбасадором мін. закорд. справ Нойрат буцімто заявив, що колиб совітська фльота дістала необмежене право випливати на Середземне море, це нарушилоб англьо-німецький морський договір тому, що Франція моглаб перекинути частину своєї фльоти на Північне море. На думку льондонських кол це не давалоб Німеччині права домагатися ревізії морського договору з Англією.

Не заноситься на кінець палестинського страйку.

ЄРУСАЛИМ, 8. 7. Райтер: Надії на закінчення арабського страйку виявилися безосновні. Навпаки — під впливом скріпленої агітації більшість крамниць замкнено. Припускають, що йде тут про маневр у звязку з льондонськими переговорами.

Акція людовців серед українського селянства.

До подій у Кречовичах та Острові.

Львів, 8. липня 1936.

Оскільки офіційне повідомлення П. А. Т-а про трагічні події у Кречовичах та Острові Тулиголовськім було занадто ляконічне і не вияснювало вповні підложжа, на якому повстав страйк у цих українських селах, то тепер ця справа значно інакше представляється. Навіть і польська преса вже не криється з тим, що головним чинником у страйковій акції, яка охопила перевірський та рудецький повіт, були польські людовці. Вони втягнули наших селян до спільного з ними страйку.

Репортаж і звідомлення з місця посла д-ра С. Витвицького, що його закінчує друком „Діло" на іншому місці, подає цікаві подробиці щодо тактики людовців. Акція польських людовців закроєна на широку мірку. Людовці зручно використали одну прогалину у нашій політичній діяльности, а саме те, що у нас майже ніхто не цікавився такими життєвими для селян справами, як заробітня плата у дідича. Ніхто не займався організацією сільських робочих рук; ніхто не цікавився тим, чи істнують збірні умови щодо заробітної плати між дідичами та селянами і ніхто не слідкував, чи дідичі додержують цих умов. Словом: ніхто у нас не цікавився і не пробував боротися з тим економічним визиском селян, що саме найбільший на наших землях та безсумнівно має і національно політичне підложжя.

Людовці і вдарили у це слабе місце. Вони у своїй акції виступають передовсім як реальні люди, що звертають увагу саме на насущні потреби селян. Ось напр. заробітня плата. Спробуймо реконструвати промову аґітатора людовців та уявити собі, як вона ділає на українського селянина слухача! Аґітатор людовців, часто селянин, не жалує у своїй промові фарб, малюючи визиск дідичів. Потім з переконанням, запалом і гордощами вказує селянам на непереможну силу зорганізованого обєднаного селянства — без ріжниці національности. І тут вже є перша давка трутини, що має знечулити національну відпорність нашого селянства та защепити йому якийсь клясово-хлопський інтернаціоналізм. Кличе він далі до спільної боротьби — пропонує радикальний, зрозумілий для селян засіб змусити дідича до уступок. Ось — мовляв — ріпак уже стоїть вижатий на полі; як не вийдете у поле на роботу, висиплеться він. Дідич буде мати велику страту; він мусить згодитись на ваші домагання. А далі промовець — часом в одежі ксьондза, як о. Панась у Комарні — вказує на широкі панські лани і говорить про парцеляцію цих ланів за дурно, без викупу. Ось, мовляв, і діти ваші будуть забезпечені від злиднів на віки, як дістанете землю. А дістати її зможете, як повстане уряд робітників і селян без ріжниці національности. Це друга давка отруї. Тоді Польща буде демократична, тоді запанують ріжні свободи. Не так, як сьогодні. І польський людовець дозволяє собі таку прилюдну критику сучасного ладу і політики уряду, на яку ніякий

українець не відважиться навіть у приватній розмові.

Українські слухачі заворожені, піддаються дурманові. І коли пізніше священник пробує відвернути їх від спільного страйку з польськими селянами, вони кидають йому у лице: Ви отче, тримаєте з буржуями... Священник бідолаха даремне вказує українським селянам, що ось кольонізацію мазурів у Східній Галичині перевели саме ті людовці на спілку з ППС що парцеляція панських ланів нам, українцям, не принесе потрібної користи, бо, згідно з рецептою Вітоса тільки плуг польського хлопа остаточно закріпить за Польщею Східну Галичину. Селянин на це не переконує: це теорія, абстракція. Він бачить інше, ближче, більш зрозуміле, конкретне. Ось польські хлопи саме страйком тут і там вибороли підвищення платні — у Лянцкоронського, гр. Тарнавської то-що. Чомуж би він не мав страйкувати? Найважніше, що священник безрадний. Він і сам дуже добре бачить цей нечуваний визиск наших селян польськими дідичами. Знає священник, що і страйк — звичайний засіб економічної боротьби фабричних робітників, якого навіть не оспорює влада. Якжеж відвернути селян від тої спільноти з людовцями, коли серед українців ніхто не цікавився справою боротьби з економічним визиском селян і нікому зорганізувати цієї боротьби?! І священник не може дати ніякої ради.

А у селянина далі відбувається процес психічної підготови до страйку. Виграна, якщо взяти участь у спільному страйку, певна, а ризика — ніякого. Бо ось два чи не більше тижнів тривав страйк у панських маєтках в околиці; польські пани вже були погодились на вимоги селян щодо заробітної платні; але селяни вже почали були говорити навіть про парцеляцію поміщицьких ланів. І приїзджав сам староста чи якийсь там урядовець з міста та намовляв і просив селян, щоб пішли на уступки. Ось в якій нині силі селяни: чогож тут боятись? Селянин ніби вперше побачив таку реальну і певну дорогу до близької йому, такої важної цілі. Ще ніколи той селянин з Рудеччини не стрічав того від своїх, хочби й агрономів зі „Сільського Господаря". Агроном учив його господарити на ріллі, говорив та дуже навіть переконливо про гарні річи, тільки — бач одного не вказав: де взяти ті ріллі та гроші на кращий інвентар живий і мертвий. Не говорив і за заробітну плату у панів. А ще й це зважити, як добре говорив той людовець про політику, як гостро критикував уряд! Наші пани посли та інші пани так гостро не говорять. І селянинові видається, що те, що він чув на посольських справоздавчих вічах чи повітових нарадах УНДО: про виборчий компроміс, про необхідність іти на порозуміння з урядом, що її витворив новий конституційний лад, та про велику концепцію спільної з Польщею боротьби проти Москви, — що все те дуже далеке від нього та незвязане безпосередньо з його життєвими інтересами, як ось заробітна плата у пана або земля без викупу. Зрештою, з промови на наших політичних нарадах міг селянин винести думку, що чейже і йому вільно вступити до спільної з польськими селянами страйкової акції. І наш селянин пішов за людовцями.

Вже не перший раз. Колишні українські та білоруські посли могли би багато дечого оповісти, яка це тяжка була боротьба з „Визволенем" та П.П.С. на Волині, Поліссі, Холмщині і Білоруси підчас самих виборів до сойму у 1922 р. та за ввесь час каденції першого сойму. Ця акція вертається назад. Не треба собі її легковажити, особливо при тих настроях у масах, що їх викликала фактична відповідь польської сторони на новий політичний курс У. П. Репрезентації. Слід підкреслити тут — повторяємо — два моменти. Перший — це реальність гасел і реальність у методах політичної акції людовців. Другий — дещо дивний: польські людовці виступають начеб справжня українська опозиція до нового політичного курсу У. П. Р. А опозиція завсіди поплачує, особливо в часах, коли маси дійсно глибоко незадоволені своїм і господарським і політичним положенням.

З подій у Кречовичах та Острові Тулиголовськім рішуче треба нам витягнути для себе науку. Треба між іншим самим взяти у свої руки організацію сільських робітників та оборону наших селян перед економічним визиском польських дідичів, бо справді цей визиск на наших землях найстрашніший у всій Польщі.

Нова організація польського проурядового табору.

Польська преса подає інформації на тему нової проурядової організації, яку творить полк. Коц. Підготовні праці полк. Коца в цьому напрямі окружені тайною. Відомо тільки, що ця організація буде спиратися на нових, досі в Польщі невідомих формах. Новий проурядовий табор має дістати своєрідний характер.

Підставою організації має бути дібраних 100 осіб, що творитимуть „чолову кадру" провідників. Ця сотня має творити свого роду орден, який має реалізувати напрямні марш. Пілсудського.

Ця сотня, до якої входили би люди, що мають найвище довіря, мала би бути так сконструована, що кожний член цеї сотні мав би обовязок створити дальший менший організаційний ступінь організації, покликуючи до життя нову сотню прихильників.

Цей другий організаційний ступінь був би численний і мав би обіймати 10.000 осіб.

Які будуть дійсні форми нової політичної організації, покищо невідомо.

Кантонські летуни переходять на сторону Нанкіну.

НАНКІН, 8. 7. ПАТ. 9 кантонських літаків причалило до Нанкіну, їх залоги піддалися тутешньому урядові. До Кінтону приїхало 40 кант. летунів, які заявили льояльність Нанкінові — кільканадцять летунських старшин Кантону думає зробити так само. Це помітно підкопало престиж Чанг-Кай-Шека.

РОЗМІЩЕННЯ ПІВДЕННИХ ВІЙСЬК.

ШАНГАЙ, 8. 7. ПАТ. Південні провінції вже покінчили військову підготову; від 20. червня обовязує у них боєве поготівля. З 15-ох дивізій кантонської армії 4 стоять на пограниччі пров. Гунан, 4 унутрі краю, 4 на пограниччі пров. Фокієн, 3 увійшли до пров. Кіянгсі.

Анґльо-египетський договір приверне суверенність Єгипту.

ЛЬОНДОН, 8. 7. ПАТ. Завтра або позавтра підпише Англія з Єгиптом договір такого змісту: 1) В. Британія забере військову залогу з Каїра до якоїсь місцевости недалеко Суеського каналу — правдоподібно до Ізмаїлії; коли египетська армія буде досить сильна, англ. війська покинуть зовсім Єгипет; 2) В. Британія утворить в Олександрії велику морську базу і платитиме за неї аренду Єгиптові; 3) В. Британія зможе збільшити свої повітряні сили і збудувати кілька лет. майданів недалеко каналу; 4) Єгипет побудує кілька стратегічних шляхів за брит. вказівками.

Таким способом Єгипет стане суверенною державою. В. Британія відкличе з Каїра високого комісаря, заступаючи його амбасадором.

Присуд на японських революціонерів.

ТОКІО, 8. 7. Домей: Тутешній суд засудив за організацію лютневого бунту 17 осіб (з того 4 цивільні) на кару смерти, 5 на досмертну вязницю, 81 на інші кари; лише 25 увільнив.

Як стверджують мотиви присуду, підсудні намагалися перевести радикальні зміни у державному ладі, відбираючи вплив упривілейованим верствам (політичним діячам та бюрократії) і даючи необмежену владу цісареві.

Острів Тулиголовський.

II.

Польське віче в Комарні. — Рільничі страйки. — 25 грошів паперовими бонами за день роботи. — Безуспішні переговори. — Приїхали бойки. — Перемиря. — Таємничі летючки. — Похід на бойків. — Приступ. — Стріли. — Убиті і ранені. — Стріча з пос. Тершаківцем і нарада з конюшецькими громадянами. — Рветься організація в Рудках.

Другого дня вчасним ранком приходять до мене члени страйкових комітетів з одних і других Конюшок. За ними збирається щораз більше громадян. Члени комітету розповідають:

Почалося те все вічем і маніфестацією польських людовців у Холопах в Зелені Свята. Там у тому часі зібралось було до 7.000 народу і відти пішли вони походом до Комарна. Кожна громада йшла лавами окремо, йшли також українські громади з польськими таблицями попереду. В Комарні посвячено в тамошньому костелі зелений прапор, і потім відбулось під голим небом віче. Промовляв кс. Панась. Говорив про необхідність виконання земельної реформи, про парцеляцію більших посілостей без викупу, про визиск рільного робітника дідичами, про низькі ціни на рільничі продукти, про шкідливе істнування промислових картелів, про селянську нужду, закликаючи до оборони інтересів дрібноземельних рільників та рільних робітників, — і далі про конечність зміни польської конституції і виборчої ординації, про розвязання сойму та зміну уряду, про поворот Вітоса і його політичних товаришів з еміграції. Поліція не перебивала, учасники віча слухали з надзвичайним зацікавленням та спокійно розійшлись домів.

Зараз після того віча прокинулись серед селянства гасла за рільничим страйком. Всі оглядались на вказівки організації в Холопів, де почався страйк 20. червня; за ними пішли Тулиголови, далі інші села у Лянцкоронського та рільні робітники по інших дворах. Страйкуючі вимагали перш усього підвишки робітничих платень, які досі були неймовірно низькі. За день роботи від години 6-ої ранком до години 9-ої вечором з 2-годинною перервою платили мужчинам по 70 сотиків, жінкам по 60 сот. У Погірцях впр. у дворі Тарновської платили дівчатам за цілий день роботи при машині по 25 сот., за роботу при бараболі по 40 сот. денно, — до того все те не готівкою, а паперовими приватними бонами! При тому з працюючими зле поводились. Нпр. на фільварку в Острові Тулиголовськім замкнули перед робітниками в горячий день керницю. Отже страйкуючі домагались по 2 зол. денної плати для мужчин за повних 10 годин праці, по 1 зол. 80 сот. для жінок та по 1 зол. 50 сот. для малолітніх.

Додати треба, що в цьому році власники більших посілостей підвищили ціни за траву, що її купують селяни на пні для себе на сіно. За морг трави вимагали 80 до 100 зол. Таксамо подорожіла ціна палива з двірських лісів: за фіру дров, яка вистарчила на 4 до 5 неділь брали по 7 до 8 зол. Отже селяни домагались обнижки тих цін.

Заробітками на Острові Тулиголовськім живуть переважно дрібноземельні рільники з Конюшок Тулиголовських і подекуди з Конюшок Королівських. В дні 26. червня почали оба села страйкувати. В два дні пізніше дідич запропонував їм підвишку платень до 1 зол. 20 сот. денно для мужчин і до 1 зол. денно для жінок. Одначе це предложення відкинено і тоді власник фільварку на Острові дідич Бадь в Тулиголов загрозив спровадженням бойків. Страйк тривав далі.

В дні 29. червня приїхали на фільварок в Острові Тулиголовськім наші бойки. На вістку про те вибралися з обох Конюшок чоловіки і жінки зі серпами на фільварок, заявляючи його управителеві, що вони йдуть жати ріпак. Людей задержала на двірськім подвірю поліція, а їх напливало щораз більше. Приходили з Холопів, Тулиголов, Погорець, Голодівки, Сусолова, Острова Нового, Чайкович. Приїхав призваний на місце повітовий староста. Зібрані вибрали делегацію для переговорів і пішли довгі, кількагодинні переправи. Двір, покликуючись на так звану збірну умову, предложив страйкуючим підвишку цін для мужчин по 1 зол. 50 сот., для жінок по 1 зол. 30 сот., для малолітніх по 1 зол. 20 сот. за робучий день. На це почулись оклики: „Не годимось!" і запити, чому щойно тепер друга сторона покликується на збірну умову, яка обовязує від років. Але найпекучішою виною зібраних стало негайне прогнання бой-

ків. Врешті заключено свого роду перемиря, що два дні не будуть робити ні бойки, ні місцеві робітники, а якщо після того місцеві стануть до роботи, то бойки відідуть. Після такого покінчення переговорів зпоміж зібраної багатотисячної громади почався спів: „Nie damy ziemi; skąd nasz ród"; далі „O cześć wam, panowie magnaci", вкінці: „Jeszcze Polska nie zginęła", — при чому присутня поліція віддала належні гонори і всі розійшлися.

Може і були би страйкуючі ставули до роботи, але все після таких переговорів заявлялись на їх хатах ранком приклеєні до стін летючки (не тільки в Конюшках, але й у цілій широкій смузі обнятих страйком сіл), які накликували безумовно видержати у страйку, під загрозою підпалу або убивства кожного, хто тому приказові не повинувався би. Ніхто авторів тих летючок не знає і ніхто досі їх не відшукав.

Вівторок 30. червня пройшов спокійно, роботи в полі не робили. В середу 1. липня пішли страйкуючі на острівський фільварок виганяти бойків. Знову стала там збиратися щораз більша громада людей з дооколичних сіл і почала облогу фільварку, щоб дістати у свої руки противника. Там саме по стайнях і стодолах поховалися перед ворогом бойки з Команчі. Знову вибір делегацій для переговорів і довгі, безуспішні розмови. А за той час облога збільшується, настрій і горячка наступаючих зростає з хвилини на хвилину. Ще доходять до них люди з Крукавця, яких по дорозі придержує поліція. „Пустити їх!" — сиплються оклики і одна група виривається відбити задержаних. Вивязується битва на поліцейські палки і людські руки. Крукавецьких відбивають. Наступаючих огортає настрій перемоги, приступ на двір і на схованих там бойків пре з непереможною, здається, силою. В браму двора вривається кільканацять людей. Падуть густо слізні бомби. Наступаючі не здержуються, але напирають ще дужче. Паде сальва сліпих стрілів. Настрій приступу ще більше підіймається. Вкінці падуть гострі стріли.

На полі впало семеро убитих. Між убитими було шестеро українців: Іван Гривник з Сусулова, літ 24, Михайло Задорожний з Погорець, літ 26, Марія Лесишин з Погорець, літ 18, Микола Репетило з Конюшок Королівських, літ 54, Гринь Свідрик з Голодівки, літ 22, Павло Химяк з Конюшок Королівських, літ 29. Ранені українці: Дора Павликовська, літ 20, Михайло Старищак, літ 18, Михайло Василів, літ 26, Петро Іванчак, літ 21, Текля Медовська, літ 27.

Після стрілів надтягала ще підмога з Холопів.

Так оповідали мені члени страйкових комітетів з Конюшок Тулиголовських і Королівських та очевидці подій з 1. липня ц. р. В часі того оповідання прибув до нас посол Тершаковець та оба з ним провели ми ще кілька годин наради із зібраними. Між іншим вияснювали ми їм, що польські селяни домагаються парцеляції більших посілостей без викупу не для українських дрібноземельних господарів. Щож до боротьби за умови праці, порадили ми їм ставати до роботи після признання незначної підвишки понад предложену в переговорах плату по 1.50 зол. для мужчин, по 1.30 зол. для жінок і по 1.20 зол. для малолітніх, обовязуючись до інтервенції за підвишкою у дідича та повітового старости.

Розпрощавшися з гостинним панством Тимчишинами та з конюшецькими громадянами, поїхали ми оба з послом Тершаківцем до Острова Тулиголовського, щоб оглянути місце подій та побачитися з премієром Складковським, який мав там задержатись. Його ми вже там не застали. На фільварку зібрано багато поліції. Тут я після півгодинного побуту розпрощався з послом Тершаківцем і переїхав до Рудок. Посол Тершаковець мав поїхати до дідича Баля до Тулиголов.

В Рудках відбув я розмову з повітовим старостою. Після неї стрінувся я ще з нашими рудецькими громадянами, від яких довідався, що наладнана підчас останнього політичного збрання організація рветься, що деякі люди між собою розійшлися, що філія „Сільського Господаря" не може працювати і зовсім не працює. Отже треба роботу наладнувати наново.

Д-р Степан Витвицький.

З польської преси.

Аж два пресові органи „Курієр Поранни" та „Львовскі Дзеннік Народови" у числах з 7. ц. м. принесли дві статті про нас.

ПРО МАСЛОСОЮЗ.

„Курієр Поранни" помістив статтю під наголовком „Станиці боротьби за добробут села в Галичині" (в оригіналі очевидно безглузда з наукового погляду номенклятура: „Малопольсце Всходней"). Стаття поза деякими моментами назагал обєктивна та річева. Беремо з неї цікавіші місця, де говориться про наш Маслосоюз. Автор пише:

„Побіч польських кооператив в останніх роках могутньо розрослися українські „Маслосоюзи", що їх ведуть енергійно та фахово. Що правда, легенди про їх силу блідвуть при ближчім пізнанні справи, одначе лишається переконання про велику і доцільну працю. „Маслосоюз" переважно бере верх організацією, зате якістю масла не може конкурувати (?! — Ред.) з продуктом, що його виробляють польські кооперативи. „Маслосоюз" увесь свій розмах завдячує праці кількох соток молодих українців, переважно синів священників, які покінчили у Польщі або у Чехії вищі чи середні торговельні або рільничі студії. Рішившись віддавна вернутись по студіях до села і там працювати, ці молоді люди подбали завчасу про відбуття кооперативної практики. Решту доповнили твердістю характеру. Нераз такий інжинір з рільничим дипльомом, що відбув практику у взірцевих чеських кооперативах, вертався до Польщі і на селі організував маленьку, бідненьку кооперативу; спочатку сам задоволявся 50 золотими на місяць, щоб пізніше дійти до знаменитої платні. Інтелігенція та волеве зусилля, щоб випрацювати собі добру посаду, причинились до того, що керманич української кооперативи завзято боровся за її розвій... Ця акція у значній мірі почала розділювати село під господарським оглядом на дві частини. Остаточно поляки, як елемент вищий культурою (?), почали організувати протиакцію та боронити свої старі права власности. Польські кооперативи у багатьох місцевостях відзискали силу і мають ту перевагу на довшу мету, хоч нижчість у боротьбі, що працюють для добра всіх громадян держави. І ця ідейна та жертвенна праця особливо заслуговує на признання. Одначе легко зрозуміти, що одночасно людський матеріял у польських кооперативах мусить бути першорядний".

У дальшому на прикладі одного села Делієва під Галичем автор малює образ здорової ривалізації на кооперативній ділянці між двома частинами села: польською та українською. Шкода тільки, що автор не витягнув відповідних висновків з тієї культурної ривалізації, бо чейже навіть з його опису видно, що ця ривалізація була наскрізь творча та не вплинула на погіршення відносин між обома частинами села. Чомуж у такому разі він таки не здержався від того, щоб замасковано пропагувати творення кооператив під „спільним дахом" (чи не на волинський взірець часом?), бо мовляв, така спільна кооперація, як ідейно вища, мусить перемогти?! Тільки би без помочі відомих помічних сил!

СЕЛО НА „КРЕСАХ".

Стаття на цю тему в органі ендеків типова для їх ментальности. Для автора не підлягає ніякому сумнівові, що село на „кресах" чисто польське, і він, побіжно описуючи його, з особливою силою підкреслює, „скількож то слави (очевидно: польської) на цілий світ звідти йшло". Проте у автора деінде прориваються цікаві моменти, які наводимо.

Згадавши, що „кресове" село найбільше потерпіло підчас світової війни та помалу відбудувалось (але без ніякої помочі уряду. — Прим. Редакції), автор пише: „У першому ряді бачимо тут занедбання самої істоти людини, себто її духового та культурного життя (свята правдонька, але з вашої, ендеків, вини! — Прим. Ред.), а воно є джерелом всякої праці. Витривало і ревно працює у тому напрямі вселюдна школа і передшкілля, одначе до цього часу не зуміли вони розбудити вищих аспірацій на селі та двигнути його на шлях самодіяльного і витривалого прямування до загального і рільничого поступу. (Смішка з автора: такого чуда мала б доказати теперішня чисто польська школа з поляком учителем та викладами релігії православним українським дітям у польській мові!). — Бачить і сам автор, що „кавал" зі школою йому не вдався, бо далі признається: „Треба ще багато зусиль, щоб перемогти питоме цій людности замкнення у собі та брак довіря до нових (справді нових — прим. Ред.) людей". Здається, не поможе у цій справі і поліційна заборона на Поліссі набувати українські книжки та передплачувати українські часописи.

Далі автор, описуючи господарку селян, говорить, що „спосіб ведення господарки і рільничі знаряддя перестарілі, а частинно навіть належать до історії. Однак не завсіди причина тут лежить у самім селянині; одна з головних причин того назадництва — це хибна земельна структура — шахівниця ґрунтів". Шкода тільки, що не згадав автор бодай кількома словами напр. про те, що „Сільський Господар" поза одним луцьким повітом ніде ні на Волині ні на Поліссі не може заложити своїх філій, бо це — мовляв — загрожує „публичній безпеці".

Кінчає свою статтю автор, як пристало на правовірного ендека, випадом проти посередництва жидів у збуті сільських продуктів та проти „ярмаркування". І знову соромливо промовчує те, що діється на Волині та Поліссі з українською кооперацією.

Італія підготовляє кольонізацію Етіопії.

Італія поділить майбутніх кольоністів для Етопії на 5 кляс. На першому місці є безземельні рільники, дальше йдуть власники малих господарств, далі пів-промислові робітники з Італії а на кінці етіопські рільники. Кольонізаця відбуватиметься під доглядом італійського уряду.

До головної кольонізації вжиють бідних беземельних італійців. Вони дістануть малі земельні наділи, але не будуть їх власниками, доки їх не сплатять. Ті малоземельні італійці, що мають трохи гроша, заплатять якусь частину за землю в Етіопії і стануть відразу до праці як на своїх господарствах.

У тих частинах Етіопії, де важко вести сільське господарство, прийдуть з Італії робітники і ці господарства будуть ведені як промислові. Земля буде належати до великих підприємств під наглядом міністерства кольоній. Будуть це свого роду колективи на російський лад.

Автохтонні етіопи будуть працювати у підтропікальних околицях та на пустині, де не можуть витримати італійці. Де етіопські господарства вже розвинені, там їх власники будуть незалежні; італійський уряд обмежить своє зацікавлення лише до конечної технічної допомоги через знавців.

З орґанізаційного руху.

Велика районова політична нарада УНДО в Болехові.

В дні 22. червня ц. р. відбулася велика політична нарада болехівської округи, в якій взяли участь відпоручники всіх громад Болехівщини під проводом свого духовенства. Нараду отворив один із наших найкращих громадських діячів, *о. крил. Сухий*, витаючи приявних учасників та посла Дмитра Великановича. Провід передав у руки о. *Штайдена* з Лисович секретарював п. *Богдан Левинський*.

У півтораговинному рефераті посол *Великанович* обговорив сучасне положення у світі та в Польщі і подав також звіт із праць Української Парляментарної Репрезентації за буджетову сесію в парляменті та обі надзвичайні сесії, як також обговорив взаємовідносини польського громадянства до нас і наше політичне положення під теперішню пору.

В дискусії забирали слово громадяни: Форович, Глинський Дмитро, Гнатик Дмитро, Штумпер Василь, Гаврилів Дмитро, Данилів Степан, Равлюк, Токар Юрко, Дила Андрій та о. Штайден. Промовці порушували такі справи: важкість нового закону про пограничну смугу, неприймання нашої молоді до військових шкіл, великі адміністраційні кошти збірних громад і їх руйнуючу господарку через надмірні вирівняльні податки, усування українського вчительства з народніх шкіл та накидування польських учителів, які не знають або не хочуть знати української мови, нехтування голосів наших представників у самоуправних установах, неплачення відшкодування за шкоди,зроблені дичиною у полі, невиконування сервітутів на терені цілого повіту, трудноці в дозволах на будову господарських будинків та хат і великі кошти будівельних плянів, дорогові податки та шарварки, змушування до виконування шарварків на повітових дорогах. На ті всі справи давав пояснення посол Великанович.

На внесення о. Штайдена присутні ухвалили одноголосно довіря Проводові УНДО та Українській Парляментарній Репрезентації і вповні акцептували заходи нашого парляментарного представництва.

Століття льондонського університету.

Від понеділка 29. червня до суботи 4. липня відбувалися в Льондоні святкування 100-ліття істнування льондонського університету, який властиво складається з поверх сорок окремих високих шкіл, злучених на федеративній підставі в одну велику установу під назвою льондонського університету.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Присуд на румунських комуністів.

БУКАРЕШТ, 8. 7. ПАТ. Воєнний суд у Крайові після 3-тижневої розправи засудив відому комуністичну діячку та двох інших обвинувачених на 10 літ вязниці, інших 10-ох мужчин та 6 жінок на вязницю від 5-ох до 9-ох літ.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Британський міністер закордонних справ Іден виїхав на 1-тижневу відпустку; не мав її від 18-ох місяців.

Еспанські анархістично-синдикалістичні проф. спілки відкинули арбітражне рішення і продовжують страйк, у якому бере участь 50.000 робітників. В Астурії проголосили ген. страйк.

Англійський і французький представник у Берліні висловили у нім. міністві закорд. справ занепокоєння з приводу промови президента сенату Данцігу Ґрайзера в Женеві.

Французький міністер справедливости заряднв доходження проти осіб, що намагаються привернути діяльність „фашистівських ліг“.

Британський уряд рішив домагатися 30 мілїонів фунтів кредиту на розбудову сухопутніх, морських та повітряних збройних сил.

Абісинське посольство у Льондоні розписало збірку 2-ох мілїонів штерлінгів для уряду західної Абісинії.

Німецькі союзи б. комбатантів приняли запрошення від французьких взяти участь у святкуванні 20. роковин бою під Верден 12. і 13. ц.м.

В Єгипті страйкуючі трамваєвики намагалися вдертися до електрівні. В сутичці з поліцією ранено 4-ох поліцаїв та 15-ох трамваєвиків.

Арґентинська поліція арештувала центральний комітет комуністичної партії.

—o—

ІТАЛЬО-МАДЯРСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА УМОВА.

РИМ, 8. 7. ПАТ. У Римі підписали договір у справі закупна мадярського збіжа для Італії.

—o—

§19.

З Повітового Староства в Жидачеві дістаємо таке спростування:

Повітове жидачівське староство ч. Б. А. 2/36. Жидачів, дня 6. липня 1936. До Редакції щоденника „Діло“ у Львові. По думці § 19. пресового закону прошу помістити в найближчому числі щоденника таке спростування нотатки з дня 30. IV. 1936. (ч. 94) п. н. „Фронтом до села“:

Неправдою є, будьто би промислові молочарські заведення, які належать до Районової Молочарні в Журавні, істнували вже правно, бо цих заведень не зголошено по думці промислового закону і вони не мають дотепер затверджених старостом проєктів уладження. Правдою є, що супроти повищого нелеґального стану тут. староство зажадало, щоб зголошено ці підприємства і пороблено заходи у справі затвердження проєктів уладження цих промислових заведень.

Неправдою є будьто би повище рішення староства було нелеґальне, бо згідно з постановами ст. 7. промислового закону хто починає вести промисл з постійним осідком, повинен повідомити

ГАЙНЦ ЛЮДВІҐ.

ЩАСНИЦЯ.

— Так, мій дорогий — говорив Мингір Ван Руйсель задумавшись. — Щастя грає зовсім неймовірну ролю в нашому житті. І найчастіше приходить воно до того, який якнайменше його сподівається.

Руйсель — багатий голяндський садовод лежав поруч мене на вигідному довгому фотелі. Елеґантний, з сивиною на висках, нічим не нагадував він великого промисловця. Він віхнув глибоко і говорив:

— Так-так, можете мені вірити, коли кажу, то не підставі власного досвіду. Хочете? Оповім вам одну дрібну історію на доказ, що у досвіді своїм не помиляюсь.

Я радо згодився, вигріваючись вигідно на сонці на корабельному чердаку. Голяндець почав оповідати:

— Дивна річ, що моя історія теж починається на пароплаві. Я мав тоді 23 роки і в кишені дуже корисний контракт з „Голяндсько-Індійським Товариством“. Хотів я перед тяжкою службою, що чекала мене, трохи відпочити. На кораблі я познайомився з величезного росту ірляндцем Джеком, що скоро став моїм приятелем. Ми майже не розставались. Усі звали його „Ґоліятом“.

— На кораблі панувала тиша, ми приятелювали із Джеком мирно аж до хвилини, коли появилась між нами Ліліянка. Була це білявка, струнка як русалка і пів години після знайомости з нею, ми завримітили, що довкола всі шаліють за нею. Найсильніше запала вона в серце Джекові і мені. На другий день стали ми ворогами. Та проклята білявка мала спеціяльну насолоду нацьковувати нас проти себе. Три дні пізніше чекали ми тільки хвилини, коли вибухне конфлікт між нами.

Одного вечора підчас танців майже рівночасно ми освідчились їй і прохали, щоб вона рішилась, кого з нас волів. Вона почала вагатись. Тоді Джек злобно вишкіривши зуби піддав думку, що ми повинні боротись за неї! Тон, яким він це сказав і погляд, яким подивився на мене згори з погордою подразнив мене так, що я був скажений. Мені стало соромно, що Ліліяна може вважати мене за боягуза і я згодився.

Очевидячки, що всі довкола заметушились. Мої знайомі з симпатії для мене пробували мене відвести від боротьби знаючи заздалегідь, як вона сумно для мене скінчиться. Ліліяна теж виступала як посередниця, але видко було, як їй приємно, що за неї двох хоче битись. Та я не міг уже взяти свого слова назад і був рішений на все.

На другий день наш пароплав переїздив мимо маленького острівця, може на яких 500 квадратових метрів завбільшки. Посередині росли три виговчасті кокосові пальми на тлі чудового блакитного неба. Ми рішили з Джеком висісти на беріг і там звести бій. Нас мав відвезти малий човен. Усі засоби у боротьбі дозволені; хто перший упаде на землю без памяти, той зобовязується до кінця морської подорожі не виходити з кабіни і зараз після причалу до берега відійти не прощаючись.

Ми висіли на острів, поскидали із себе непотрібний одяг і почали змаг. Пястуки Джека відчув я, наче ковальські молоти. Я й так знав, що не маю найменшого вигляду вийти з такої боротьби не сухо.

Видко було, що Джек не має охоти скоро закінчити бійки. „Ґоліят“ міг би був мене розторощити за кілька секунд, але він хотів зробити видовище для пасажирів корабля і показати їм усі прикмети своєї атлетики. Я боронився безнадійно, тоді як Джек заганяв мене щораз далі на середину острову під три чудові кокосові пальми. Тіло боліло мене страшенне. Сям-там удавалось мені відбитись одним чи другим ударом, але Джек тільки реготався.

Відчув я, що до кінця бракує мені небагато. Я пробував опертись об пень пальми, чекаючи на останній удар „Ґоліята“. Останками сил, майже в розпуці пробував я боронитись пястуками. Вдалось мені вдарити Джека сильно в голову, але мій удар не міг збити його з ніг.

У тій самій хвилині побачив я, як з дерева паде величезний кокосовий овоч. Кокос відбився від пня і вдарив Джека коло висок. Він упав на землю як підрізаний велитень. Два тижні пізніше Ліліяна стала моєю жінкою.

— Справді щастя! Тепер я розумію ваші слова, якими ви почали своє оповідання — відповів я йому.

Я був би ще щось сказав, але нашу розмову перебила поява одної жінки. Була це велитенська баба і так обросла салом, що ніякий корсет не міг би закрити її опасистости. Вона вийшла з каюти і підійшла енерґійно до мого розмовця. Над її великими губами засіявся густий вусик.

— Зараз іду, Ліліяно! — відповів він, а коли вона відійшла, звернувся до мене, кажучи:

— Ви помиляєтесь.. той щасниця із нас двох був Джек. Заки він очуняв після удару від кокосового горіха, я вже наречений Ліліяни.

Перекл. *в. г.*

промислову владу I. інст., а повзято вв'язати по думці ст. 14 промислового закону затвердження промислових уладжень вирібні, в яких відбувається перерібка молока на молочні перетвори, тимбільше, що тепер обовязуючий розпорядок міністерства суспільної опіки з дня 9. XII. 1932. р. про нагляд над молоком і його перетворами (Д. З. Р. П. ч. 19 поз. 128) обіймає спеціяльні постанови про поміщення, в яких відбувається перерібка молока на молочні перетвори, призначені до продажі або до іншого обігу.

Неправдою є, що кошти у звязку з повищими чинностями сягають 1.361 зол., але правдою є, що ці кошти по обчисленні з управителем Районової Молочарні в Журавна (стемплеві оплати і т. д.) сягатимуть разом коло 360 зол., в яких є вже теж комісійні кошти коло 65 зол. для провірення придатности 21 промислових заведень.

Одночасно щодо нотатки з дня 5. 6. 1936. простую, що потрібні вияснення у справі коштів дало староство управителеві Районової Молочарні перед днем оголошення нотатки з дня 30. 6. 1936., отже неправдою є, що староство пішло на руку і вказало обнизити комісійні кошти щойно по нотатці з дня 30. 6. 1936.

Повітовий староста: *Галляс.*

Зїзд Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів в Ґлесґо

Дня 1. червня ц. р. відбувся в Ґлесґо у Шотляндії річний зїзд Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів. Представником Українських Товариств Прихильників Союзу Народів був проф. О. Шульгин, який підчас дебат зїзду кілька разів забирав слово.

Найважнішими темами дебат були: справа Абісинії, справа санкцій проти Італії справа реформи союзу Народів, конфлікт між Японією та Китаєм, справа боротьби з терором і т. д.

Від хвилини виступлення з англійського Товариства Прихильників Союзу Народів цілого гурту впливових членів, як льорда Квінборо, сер Остена Чемберлене й інших, Товариство втратило багато зі своїх колишніх впливів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

З діяльности Меншостевого Конґресу в Льондоні.

Після зїзду Міжнародньої Унії Прихильників Союзу Народів у Ґлесґо відбувся в Льондоні зїзд і наради представників Меншостевого Конгресу, які в більшості були теж делеґатами на зїзді в Ґлесґо. Дня 9. червня уладжено в гостинному домі льорда Ноел-Бакстона вечірне принняття для представників Конгресу і для запрошених членів дипльоматичного корпусу та репрезентантів англійської і чужинецької преси. Під кінець приняття посол Ґ. фон Сілле, представник мадярської меншости в Чехословаччині, виголосив коротку промову, на яку відповів льорд Ноел-Бакстон. Присутніх було кількадесять осіб.

Представники Меншостевого Конґресу відбули в Льондоні низку конференцій з англійськими політичними кругами, вияснюючи плян праці Конґресу. Президент Меншостевого Конґресу, кол. посол д-р Вільфан, з причин не від нього залежних не мав змоги приїхати до Льондону, тому наради в Льондоні вів віцепрезидент посол Ґ. фон Сілле, а йому до помочі ставув кол. посол В. Гассельблят, представник німецької меншости в Естонії.

Намічено утворити постійне представництво Меншостевого Конґресу в Льондоні.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Із світа надзмислових явищ.

1. ВІД МАТЕРІЯЛІЗМУ ДО ОКУЛЬТИЗМУ.

В останній добі, головно післявоєнній, таємничі явища звернули увагу великого числа дослідників. Учені звернули свою увагу на ці явища з метою прослідити їх науковими методами. Розвязка їх тому нелегка, бо щоб підійти до них, треба в основі змінити весь свій дотеперішній підхід до них, — отже і цілий світогляд, що розяснював нам досі всі явища зверхнього і внутрішнього світу.

Живемо в добі матеріялістично-механістичного світогляду, в добі, коли переважає поки що мертвий раціоналізм, отже переконання, що правдою є тільки те, що можна бачити, доторкати, зважити або виміряти. Цей світогляд опанував у другій половині пятьнацятого віку західню Европу та осягнув свою кульмінаційну точку при кінці XIXго ст. Матеріялізм розцвітав зокрема сильно у Франції та Німеччині. Основником французького матеріялізму був Ля Метрі, що виложив свої погляди у книжці „Людина—машина“. У Німеччині мав матеріялістичний світогляд великий вплив на природничі науки. Німецькі вчені пояснювали все, починаючи від найдрібніших проявів життя на землі аж до істнування всесвіту, при помочі закону причиновости. Фоєрбах, один з найвизначніших учених німецької матеріялістичної доби, зясував свій світогляд словами „Der Mensch ist, was er isst“. Цей характеристичний для тодішніх часів висказ найшов багато прихильників. Всі вони вважали душу людини за своєрідну тілесну функцію а то й взагалі доказували, що поза організмом людина жадної душі не має і мати не може. Світогляд цей причинився у великій мірі до пізнання матерії, а тимсамим до сильного розвитку природничих наук. А проте наукові досліди останніх десятиліть виказали нестійність, а в багатьох припадках неправдивість ріжних теорій та гіпотез, що опиралися виключно на законах „мертвої матерії“. Офіціяльна наука опинилась рівночасно перед фактами експериментально ствердженими, на які не було можна знайти ніякого наукового пояснення. Це недомагання наук побудованих на матеріялістично-механістичнім світогляді предбачувало багато вчених.

Макс Плянк, один із найбільших сучасних фізиків, висказав свій погляд на цю справу словами*): „Фізика, що ще кількадесять літ тому належала до найстарших та найбільш врілих наук, увійшла тепер у сильно бурхливу фазу, може найбільше цікаву з усіх дотеперішніх. Вона доведе нас не тільки до пізнання нових законів природи, але дозволить нам вглянути глибше в недосліджені тайни теорії пізнання. Можливе, що натрапимо на цьому полі на деякі несподіванки, при чому давно забуті погляди відживуть та наберуть для нас нового значіння“.

Ріжноманітність найновіших теорій як теж нестійність давніших, що їх ще до недавна уважали вчені за найголовнішу основу природничих наук, потверджують уповні прогнозу проф. М. Плянка. Донедавна вважали учені „модель атому“ — ідею англійського вченого Радерфорда єдиним найбільш правдоподібним поясненням будови атому. Однак небавком виявилось, що крім електронів, що так гарно кружляють довкола ядра атому на зразок планет нашої сонячної системи, — істнують ще інші дрібні частини атому т. зв. фотони та невтрони. Усе те порушається в етері, що виповнює увесь всесвіт. Та не всі вчені є тої самої думки. Деякі з них виказали на підставі експериментальних дослідів що етер не істнує. Хто цікавиться цією проблемою хай прочитає книжку д-ра Ґінтера Ваксмута,**) де автор, як прихильник відомого антропозофа проф. Штайнера доказує, що істнує аж чотири роди світового етеру. Багато розладдя внесло до фізики ствердження змінливости ґравітаційної сили.

Не втримались теж теорії про повстання та життя організмів. Точні досліди, переведені останніми роками над правдивістю закону про спадковість підкопали сильно його престіж. Ці та тим подібні прояви примусили вчених перевести ревізію дотеперішніх наукових теорій і гіпотез; вони причинилися теж у великій мірі до створення нових поглядів на людину як теж на її психіку.

В другій половині девятнацятого століття приїхав до Европи американець Генрі Слейд, людина з високо розвиненими медіюмістичними нахилами. Тут пописувався він перед ученими ріжних країв як медій та ясновидець. Експерименти переведені під строгою контролею вчених виказали, що істнує можливість телекінетичних явищ, себто перенощення поодиноких предметів з довільною скорістю без механічної помочі людей. Цельнер, професор астрономії та астрофізики у Ляйпціґу перший старався прослідити причини цих феноменальних явищ. З великого скептика перемінився небавком у першорядного дослідника. Йому завдячуємо перші спроби наукового пояснення окультистичних явищ. Проф. Цельнер поставив теорію про істнування нового виміру, при помочі якого пояснював досить влучно багато окультистичних експериментів. Його теорія викликала серед наукових кол сильний протест. Тодішня наука старалася все те пояснити або суґестією, або звичайним шарлятанством.

Досліди переводжені проф. Цельнером викликали широке зацікавлення. Викликування т. зв. „духів“ при помочі столиків стало загально відоме та практиковане. Всюди почали творитись товариства, що займалися виключно спірітистичними проявами. Вони дали почин до ріжних релігійних сект, що старалися кожна на свій лад і спосіб найти пояснення цих таємничих явищ. Усі ці пояснення мали, та мають ще й досі містично-релігійний характер.

Інж. Роман Крохмалюк.

(Далі буде).

*) „Zeitschrift“, „Naturwissenschaften“ з 26. березня 1926, стор. 260.

**) Dr. G. Wachsmuth: „Die ätherischen Bildekräfte in Kosmos Erde und Mensch“.

Де щастя -- у місті чи на селі?

— Розвиток міст, що почався при кінці середньовіччя, у XVIII. столітті дійшов до свого завершення. Місто сковане оборонними мурами мало вузенькі вулички і дуже негигієнічні умови життя. У другій половині XVIII. століття, виснажені міським життям, почали вищі верстви тужити за спокійним життям села. Повстали спеціяльні літні резиденції: Версаль, Сан Сусі, Віляні, де „могутні цього світу“ переодягнені за чабанів, пасли випудрувані та роскішно причісувані овечки.

— Століття XIX — парова машина, електрика, бензинові мотори заступають працю людських рук. Розростаються міста, валяться окови оборонних мурів, повстає ціла наука про гигієну, потребу відпочинку по праці. Вимоги людей створюють театри, народні гри, кіна і т. п. Люди села, що довгі літа зрошували своїм потом землю, починають чимраз більше тяготіти до міста, легкої праці, вигод і забав.

На засаді „кожна акція викликує протиакцію“, вертається у XX. столітті тяготіння до села. Воно стає доцільніше, як два століття тому.

Самоходи, маюки, збірні прогульки виводиують міста. Людина стає передбачлива, дбає про свої легені, нерви і мязи.

Та чи через те, не потребує вона подбати також про своє щастя? Чи виїжджаючи на село можна забути, що 16. липня починається тягнення другої кляси. Чи краще, по цілорічній праці, в часі відпочинку, турбуватися думками, що ми самі замкнули собі дорогу для щастя, яке постійно чекає нас?

Відчит у Королівському Інституті Міжнародніх Справ.

Дня 26. ц. р. відбувся в Льондоні в Королівському Інституті Міжнародніх Справ виклад проф. Р. Смаль-Стоцького на тему „Змагання національностей в СССР.“ Присутніми були спеціяльно запрошені члени Інституту. Згідно зі статутами Інституту виклад мав строго довірочний характер.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Франція хоче порозумітися з Америкою про сплату довгів.

Франція задумує вислати півурядового делеґата до Вашинґтону, щоб порозумітися з урядом Злучених Держав про сплату довгів. Думають, що цим послом буде Жорж Бонне, кол. міністр фінансів. Спонукою до такого кроку вважають бажання Франції затягнути нову позичку в Америці.

Свята в краю.

ОКРУЖНЕ КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО В ДЕЛЯТИНІ.

Заходом кооперативи „Сила" й „Українбанку" в Делятині відбулося дня 5. липня ц. р. в салі парох. читальні окружне кооперативне свято. Програма свята складалася з двох частин: з промов і хорових продукцій та амат. вистави п. н. „Пан інспектор" Керницького.

По відспіванні „Кооперативного гимну" хором чит. „Просвіта" з Делятина в год. 3-ій попол. д-р О. Левицький відкрив короткою промовою свято, пригадав зібраним його ціль і привитав усіх учасників, у першій мірі тих, що серцем і ділом стоять у тісному звязку з кооперативною ідеєю. З черги делегат О. С. К. зі Станиславова п. Чубатий представив історичний розвиток кооперативної думки та духовий і матеріяльний зріст здобутків української кооперації. Дир. Евстахій Бехметюк у своому рефераті зясував ідейні основи споживчої і кредитової кооперації, її великі завдання на шляху господарського розвитку української нації, підкреслив значіння ощадности в суспільному і приватному житті та візвав усіх вступати в ряди великої української кооперативної родини. Коротку, ядерну промову, навіяну вірою у власні сили українського народу та у велику майбутність української нації виголосила п. Лідія Маківна з Дори. Хор чит. „Просвіти" з Дори під управою нач. Івана Кабарівського відспівав пісні: „За рідний край", „Ой за гори" і „Козака несуть"; хор читальні з Заріча під управою п. Р. Пашулі: „Ой гай мати, гай" та „І по той бік гора"; хор читальні з Ослав Білих під упр. п. Б. Будзела: „Ой горе тій чайці" і „Коби скорше з гір Карпатів" і хор читальні з Делятина: „Де срібнолентий Сян пливе". Всі хори вивязалися якслід зі свого завдання. Гарна теж була деклямація 6-літньої дівчинки із Заріча А. Абрамюк „До праці".

Комедія „Пан інспектор", яку відограли головно службовики кооператив, що була другою частиною свята, випала також задовільно.

Свято, що закінчилося в год. 7-ій веч., пройшло з повним успіхом як моральним, так і матеріяльним. Простора саля була виповнена по береги селянством, міщанством та інтелігенцією з округи. Організатори свята під проводом упр. коопер. Ярослава Сербина вложили багато труду і зусиль в організацію та підготову. Належною нагородою для них було саме це величаве свято, яке доказує, що кооперативна думка в Делятинщині з кожним днем кріпшає і здобуває собі нових прихильників.

ПЕРЕМОГА НАНКІНСЬКИХ ВІЙСЬК НАД КОМУНІСТАМИ.

ШАНГАЙ, 8. 7. ПАТ. Урядові війська перемогли у провінції Шансі комуністів, що втратили у битві 400 убитих, 200 полонених, 300 крісів та 18 скорострілів.

ЗМОВА НА КУБІ.

ГАВАНА, 8. 7. ПАТ. Поліція викрила змову проти шефа уряду полк. Батіста і перевела великі арештування.

МІЖПАРЛЯМЕНТАРНА УНІЯ ЗА СВОБОДОЮ ЕМІГРАЦІЇ.

БУДАПЕШТ, 8. 7. ПАТ. Конференція Міжпарляментарної Унії поручила (45-ма голосами проти 8-ох) своїм членам впливати на свої уряди у тому напрямі, щоб чим скорше повалити еміграційні обмеження та позаключувати двосторонні договори дотично збірної еміграції людей праці.

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Порядок Богослуження у церкві Успення Пр. Д. Марії у Львові**, змінено на місяці липень і серпень (до празника) так, що в неділі і свята будуть читані Служби Божі в год. 7 (з проповідю), 9. і 12., а співана в год. 10. з проповідю.

— **Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46.** Приймає футра на переховання літом. 10—?

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 54-11

— **До відома зголошеним на прогульку до Риму.** Організаційний Комітет прогульки до Риму просить повідомити всіх заінтересованих: Тому, що не вдалося виєднати безплатних пашпортів, ідуть тепер заходи, щоб дістати пільгові пашпорти. Ця справа повинна бути в найближчих днях остаточно полагоджена так, що в другій половині липня ц. р. можна сподіватися виїзду. Всі зголошені дістануть повідомлення про речинець присилки потрібних документів (що були заподані в другому комунікаті), як також про речинець виїзду прогульки.

— **Ректором Українського Вільного Університету у Празі** вибраний знову (шестий раз) проф. д-р Ол. Колесса. До Сенату входять: проректор проф. С. Шелухин, декан фільософічного факультету проф. Ф. Слюсаренко, продекан проф. В. Щербаківський, декан правничого факультету проф. А. Андрієвський та продекан проф. Л. Білецький.

— **Справа памятника по померших вояках УГА в Йозефові.** Тому, що на сторінках „Діла" 6. т. м. хтось говорить, обговорюючи справу памятника і спільної могили для померших старшин і стрільців УГА з табору в Йозефові, що лежать на йозефівськім цвинтарі, звернув увагу також на мою особу, як таку, що має цією справою занятися, подаю до відома, що справа памятника буде по феріях вже у місяці вересні реалізована. — **Петро Будз.**

— **40-ліття читальні „Просвіти" в Павелчі.** В днях 11. і 12. липня ц. р. відбудеться величаве ювилейне свято з приводу 40-ліття існування читальні „Просвіти" в Павелчі, станиславівського повіту. В святі беруть участь усі культурно-освітні товариства Павелча і станиславівської волости, як також буде присутній голова Матірнього Товариства „Просвіта" у Львові. Свято відбудеться з такою програмою: субота 11. липня ц. р. в год. 8 веч. драматична секція дає театральну виставу драми Бориса Грінченка „Ясні зорі"; неділя 12. липня год. 9. вранці врочисте богослуження за померлих членів читальні „Просвіти" в Павелчі; год. 10. передпол. посвячення читальняної домівки; год. 11. святочна академія; год. 15. (3) попол. народній фестин із дуже ріжнородною програмою; в год. 19. (7) вечір народні вечерниці з танцями й ріжними несподіванками. Громадянство Станиславівщини повинно взяти численну участь у цьому небуденному святі зразкового села.

— **Український винахідчик.** Нас повідомляють, що п. Угрин-Безгрішний з Рогатина винайшов новий спосіб огрівання водою. Він придумав водну піч, що відповідає всім вимогам: зуживає мало палива, огріває в зимі хату рівномірним теплом, варить страви, пече хліб та інше. Кажуть, будьто до п. Угрина-Безгрішного зголошувалися вже люди з чужим капіталом, щоб фінансувати винахід, але винахідчик не хоче дати його в чужі руки. Він чекає, може наші установи зацікавляться цим і справу сфінансують.

— **10 осіб в одному переділі.** На основі розпорядку залізничої влади в літньому сезоні — коли рух на залізницях помітно збільшений — в переділі І. кляси може їхати 6-ох пасажирів (замісць 4-ох), в II. кл. 8-ох (замісць 6-ох), в III. кл. 10-ох (замісць 8-ох).

— **Тягнення 3-процентової премійної інвестиційної позички.** Дня 6. липня ц. р. впали виграні на такі числа: по 500.000 зол. серія 15456 — 26, 125.000 — 17167 — 25, 50.000 зол. 6574 — 1, 15409 — 48, 25.000 зол. 1127 — 35, 15504 — 23, 10.000 зол. 66351 — 1, 2427 — 14, 8078 — 24, 21455 — 14, 4426 — 50, 18746 — 7, 9077 — 40, 13347 — 36, 5571 — 1, 5564 — 22, 10880 — 12, 9508 — 5, 12949 — 41, 18151 — 35. 5.000 зол. серія 89 — 41, 81 — 30, 780 — 36, 1369 — 40, 3134 — 45, 3746 — 4, 2583 — 35, 3373 — 24, 5080 — 4, 2569 — 38, 4594 — 17, 5235 — 33, 6386 — 39, 7875 — 10, 1097 — 43, 6061 — 5, 7309 — 4, 7746 — 26, 7817 — 613, 7754 — 6, 7910 — 23, 7935 — 21, 8953 — 2, 9511 — 16, 10988 — 23, 11189 — 38, 11922 — 25, 12112 — 40, 12197 — 18, 9627 — 27, 12408 — 4, 13542 — 43, 13842 — 26, 13472 — 17, 17175 — 31, 15647 — 15, 17429 — 12, 18676 — 29, 18677 — 3, 18992 — 21, 18966 — 37, 19562 — 19, 20346 — 45, 20337 — 29, 20372 — 47, 21022 — 26, 21962 — 37, 22218 — 40, 22367 — 37. По 2.000 зол. ч. 2 серія: 7368, 14714, 17381, 20370, 21749, ч. 4 серія 3309, 5088, 12497, 15427, 17188, ч. 8 серія 4379, 6730, 8565, 9985, 11667, ч. 9 серія 3211, 3493, 12144, 19664, 19991, ч. 10 серія 5099, 7607, 16408, 21739, 22613, ч. 17 серія 6284, 11156, 15721, 18396, 19551, ч. 20 серія 9693, 10379, 15860, 18555, 21332, ч. 22 серія 2251, 2323, 10218, 16048, 17950, ч. 23 6715, 8806, 10354, 14309, 22061, ч. 25 серія 2473, 3128, 9866, 14865, 22585, ч. 26 серія 3985, 5855, 14440, 18143, ч. 28 серія 4568, 7889, 11028, 18599, 22437, ч. 31 серія 776, 3302, 5157, 7039, 7567, 7795, 64547, 20150, 21817, 22998, ч. 33 серія 1862, 2084, 3574, 5455, 8503, 8011, 10696, 13453, 14234, 22826, 3479, 4295, 4472, 4784, 4826, ч. 36 серія 99, 6255, 11807, 9184, 10967, ч. 37 серія 285, 5514, 5720, 18571, 22441, ч. 38 серія 454, 1138, 1978, 2073, 18892, ч. 39 серія 4306, 6867, 8415, 14485, 14495, ч. 40 серія 11741, 12642, 18345, 19296, 22552, ч. 42 серія 47, 554, 18431, 2839, 22300, ч. 45 серія 3671, 4084, 6007, 6166, 6468, 14024, 15031, 17796, 21288, 22185, ч. 46 серія 260, 3380, 4200, 6560, 14838, 16621, 17057, 17651, 19789, 20405, ч. 47 серія 2095, 8296, 13099, 17371, 22664, ч. 50 282, 4306, 5824, 8297, 10501, 17040, 19121, 19593, 19687, 22204. По 1000 зол. — ч. 3 серія 744, 1154, 1969, 4500, 6304, 7548, 11092, 11188, 11269, 12180, 13108, 13466, 19027, 19896, 22269, ч. 19 серія 159, 326, 416, 2765, 7961, 8654, 8719, 2171, 10062, 13146, 17369, 14150, 18498, 19402, 22897, ч. 22 серія 3536, 2688, 4421, 4421, 4491, 7371, 8779, 9997, 10453, 12860, 13666, 14752, 16554, 17883, 17932, 22966, ч. 29 серія 342, 3633, 4616, 6954, 10186, 12250, 63851, 14660, 15029, 16612, 18099, 19034, 19868, 20433, 22483, ч. 35 серія 1315, 1032, 1345, 4283, 6969, 7070, 9399, 10620, 11296, 11371, 15599, 15799, 15760, 15597, 16883, ч. 38 серія 2371, 3373, 6360, 8729, 8391, 9025, 10817, 61647, 11985, 12098, 14547, 14836, 15061, 15834, 22518, ч. 47 серія 1422, 3204, 3407, 6182, 9700, 10065, 12641, 13217, 13855, 14934, 15267, 17980, 69873, 21273, 22462, ч. 50 серія 3516, 6295, 4145, 4656, 7623, 7518, 8783, 64805, 15013, 17029, 17611, 18055, 20573, 20604, 21057.

— **Львівська хроніка.** Слідчий виділ пошукує за монтером Карлом Крамажем, що пропав 4. ц. м. — Д. Галамай побив свого вітчима Ш. Хребінського так сильно, що мусіло заопікуватися ним рятункове поготівля. — Двох злодіїв, яких здоганяли мешканці дому при вул. Паненській 9, сховалося до цукорні при вул. Замарстинівській 56. Присутні станули в їхній обороні; дійшло до бійки, у якій двоє осіб важко ранили. — У Львові арештували якогось волоцюгу; виявилося, що це небезпечний злочинець Давид Табоньчук, за яким шукає рівенська поліція. — Акушерку Каролину Смолінську арештували за недозволену операцію, що була причиною смерти жінки робітника Софії Сікорської. — У фабриці „Аїда" робітник Йонас Швайцер упав з II. поверха.

— **Адвокат Жигмонт Гофмокль-Островський далі сидить у вязниці.** Всі вістки про те, що його випустили за кавцією є неправдиві. Справді його оборонець робив заходи, щоби звільнили Гофмокля-Островського за кавцією, але ці заходи були безуспішні.

— **„Люби ближнього свого, як себе самого".** Управа конвенту оо. Домініканів парцелює маєток Зарудці на лінії Львів—Жовква. До парцеляції призначено коло 340 моргів орної землі й сіножатей. В оголошенні про парцеляцію зазначено, що купувати землю з цієї парцеляції можуть тільки римо-католики. Дуже дивно, що таких метод уживають оо. Домінікани, які, здається, не повинні робити ріжниць між ближніми та пропагувати любов ближнього, а не загострювати антагонізми.

— **Напад на страйколомів.** Будівельні робітники С. Цельта і М. Старжецький побили на вул. Баторія батька і сина Бесяковських, що як ендеки ставали в обороні страйколомів.

— **Ножами покололи студента.** На шляху між Болестрашичами і Бушковичками під Перемишлем невикриті досі напасники так сильно покололи ножами абсольвента української гімназії в Перемишлі Евгена Дедеру з Черняви, що він згинув на місці. Дедера в критичному моменті вертався з Бушкович від свого товариша Вол. Мурди. Спочатку думали, що тло нападу політичне, але доходження ствердили, що Дедера впав жертвою пімсти з особистих порахунків.

— **Напад циганок.** Чотири циганки напали на дім дрогобицького купця Шенселя Бернардінера, у якому була лише його 12-літня дочка, та почали грабувати. Сполошені Бернардінером, циганки повтікали.

— **Краєва хроніка.** Над повітом косівським, надвірнянським і станиславівським перейшла страшна буря із градом. Град знищив збіжжя у

громадах Солотвина, Заріччя, Раківець і Давідяч. — У Рогізні, пов. Жидачів, утонула підчас купелі Ольга Бабій. — У Казанові, пов. Коломия, утонув 5-літній Василь Мацюк. — В Корлеві, городенського повіту, впав до криниці 3-літній хлопчик Ротерман. На крик інших дітей, що з ним бавились, позбігались люди, але витягнули хлопця вже неживого. — Магістратського возьного в Городенці Мончинського арештували за грошеві зловживання.

— Одна мірка для шпигунів і комуністів. Міська рада міста Гродна затвердила ухвалу управи міста, щоб звільнити з посади і взагалі з публичних міських робіт усіх тих, що були судово карані за комунізм або шпигунство.

— Сад зацвив удруге. В одній місцевости під Познанем зацвив удруге сад. Прегарно зацвили яблінки й на деревах, поруч овочів, пишаються гарні цвіти.

— Жнива на Виленщині вже почалися. В деяких повітах Виленщини, через посуху почалися передучасно жнива. Стан засівів дуже некорисний і збір жита заповідається на половину менший, як щороку.

— Продав міністерство закордонних справ. Варшавський „комбінатор" Мендель Ґольчинський продав Яковові Мільштайнові з Соколова будинок мін-ва закордонних справ за 50.000 зол., беручи 220 зол. як завдаток.

— Комунізм серед польської інтеліґенції. Поліція у Сосновці приступила до слідства проти трьох місцевих лікарів та двох адвокатів.

— Акварелі Гітлера. Відомий фотографічний репортер у Берліні, Генрик Гофман, видав течку з сімома акварелями, які малював канцлер Гітлер підчас світової війни. Акварелі представляють ріжні сцени з життя німецько-французького фронту, на відтинках занятих баварським полком, де служив канцлер Гітлер.

— Швайцарські авта завмерли на 24 години. Вночі в 12. год. з неділі на понеділок увесь автомобілевий промисл у Швайцарії завмер на 24 години. Професійні організації шоферів і власників авт проголосили протестаційний страйк проти обмежень і податків, які на автомобілевий промисл накладає влада. Влада хоче таким чином зменшити недобір, який дає залізниця. У Швайцарії завмер зовсім рух авт, мотоциклів, вантажних авт, автокарів, моторових човнів і літаків. Виняток зробили тільки для дипльоматичних і чужинецьких моторів. Союзи автомобілістів накликують до страйку також залізничників.

— Школа стариків. В Льондоні заснували „школу для стариків", до якої приймають мужчин і жінок не молодших від 70 літ. За кілька місяців до тієї школи вписалося аж 900 учеників і учениць. Найстарший ученик має 101 років, найстарша учениця 102 роки. 40 школярів має по 90 літ, а 300 по 80 літ. Завдання тієї школи, вчити й бавити стариків. Вони читають, грають шахи, варцаби і карти, ходять до театрів, пишуть задачі на доручені теми. Старі захоплені школою. „Ми не почуваємося тягарем для окруження" — говорить багато „учеників". Одна 98-літня жінка, яка вписалася до школи зі своїм 75-літнім сином, заявила, що від коли ходить до школи, якби вдруге народилася на світ.

— Людина, якої не чіпилася смерть. У Капштадті помер у 81 році життя Ляйонель Філіпс, один із магнатів молодого африканського гірництва. Ляйонеля Філіпса, що був радником відомого Сесіля Родса, знали як людину, якої не чіпалася смерть. Він брав участь у дуже багатьох битвах і завжди виходив ціло із смертельних небезпек. В 1896 р. попав у неволю бурів, які мали його розстріляти. Сидячи у вязниці Філіпс чув як на подвірю копали для нього могилу. В останній хвилині післанець привіз вістку, що його помилували. В 1913 р. на Філіпса напав російський терорист. Револьверові кулі передіравили в кількох місцях одежу, але Філіпсові не вдіяли нічого. Раз знову вірвалась з висоти 100 метрів вінда, якою Філіпс зїздив до копальні: трьох людей згинуло на місці, четвертого ніщо навіть не задраснуло. Тим четвертим був — Філіпс. Іншого разу Філіпс впав у пропасть підчас експедиції в гори і вийшов ціло втративши тільки око.

— Летунська комунікація в Абісинії. Від 1. серпня отвирають правильну комунікацію Адіс Абеба — Асмара, дещо пізніше Рим — Асмара — Джібуті.

— Летунська катастрофа. На пограниччі Єгипту та італійської Лібії упав британський військовий літак; 7-ох військових згинуло.

— Щораз більше фармерів в Америці. З днем 1-го січня 1935 було у Злучених Державах 31,800.907 фармерів. У порівнянні зі скількістю фармерів у квітні 1930 р., число фармерів зросло майже на півтора міліона. Фармерський рух найбільше поширився у стейті Ню Йорк. Це мабуть тому, що безробітні з міста йдуть на село шукати хліба.

— Бюлетин про здоровля папи римського. З огляду на свій старечий вік піддався папа Пій XI. лікарським оглядинам, які ствердили, що здоровля папи задовільне. Папа поїхав на літо до свого замку в Кастель Ґандольфо.

— Американська шляхта. Шляхтичі, що приїхали з Европи до Америки, утворили клюб „благородник", завданням якого буде демаскувати ріжних обманців, що приїздять до Америки і подають себе за ріжних князів, баронів то що. Причиною створення такого клюбу було те, що в Америці пішла мода на „шляхту" і ріжні обманці робили себе шляхтичами, щоб женитися з багатими американками.

— Радіові часописи. Американська федеральна комісія для провірки фактів про комунікацію передбачує несподівані досягнення на полі радія й телевізії. Вже винайшли і випробовують апарат для пересилки друкованого слова радіом. Водночас передають образки. Тепер удосконалюють коротко-хвилеві малі апарати так, щоб їх можна було вживати для пересилки вісток навіть з приватних мешкань.

— Оптимістичний міліонер. Американський міліонер Джон Рокфелер скінчив недавно 97 років. У розмові з журналістами заявив, що коли скінчиться йому сто років, тоді щойно зачне жити наново.

— Найбільше дітей мають японці. Статистика виказала, що японські родини мають найбільшу скількість дітей. Згідно з останніми даними на 10 тисяч родин припадає 126.413 дітей, отже на одну родину 13 дітей. Тому нічого дивуватись експансії Японії, яка не має де помістити свого населення.

— Профіль Едварда VIII. Згідно з традицією В. Британії портрети на обігових монетах вибивали профілями в черговім порядку, раз лівим то знову правим профілем. Приміром королева Вікторія була звернена на монетах лівим профілем, Едвард VII — правим, Юрій V — знову лівим. Згідно з тою традицією теперішній англійський король повинен би мати портрет на монетах з правого профілю, але Едвард VIII казав зробити собі лівий профіль. Можливо, що молодий король, король моди, має лівий профіль гарніший.

— Семилітній вбивник? Поліція в Шікаго стоїть перед страшною загадкою. На комісаріят поліції прийшов малий Джіммі й заявив, що його маму вбили. Хлопець заявив, що він був при тому, коли величезний мурин розбив його матері, Фльорентині Кастль, голову цеглою. Слідство виказало, що ніякого мурина ніхто не бачив; не було також ніяких слідів. Дивне також те, що п. Кастль вбили коло півночі, малий Джіммі прийшов на комісаріят щойно в год. 9-ій рано. Підозрівають, що Джіммі сам убив свою матір. Сусіди зізнають, що хлопець ненавидів свою матір.

— Замісць „Боже царя храні". „Красная Газета" з 29. червня ц. р. описує підготову до масових свят у парку ім. Кірова. У тих святах виступить хор із тисячі кращих співаків. На цих святах співатимуть вперше сталінський гимн. Зі слів гимну видно, що в Совітах може діятись тільки те, чого хоче Сталін. Ось слова, які написав поет Рильський: „Жизнь пурними огнями засіяла нам сейчас. Слово Сталінское с нами. Воля Сталинская в нас".

— Хати оборони. Совіти орґанізують тепер по селах так звані „хати оборони". Це орґанізація що вчить селянську молодь стріляти, военної ґімнастики, їзди верхом. Крім цього вчать там як обходитися з технічними військовими машинами. Кожна хата оборони має бути центром, коло якого зосереджуються военно-спортові кружки.

— Нехай буде по старому. Совітський уряд підтримує в новій конституції плян дати охорону власникам домів. Ті, що будуватимуть нові доми, дістануть від уряду допомогу. Мало того, навіть теперішні кооперативні доми будуть розпарцельовані. Кожний робітник може купити своє мешкання на власність за готівку або на сплати. Лише частина домів по містах буде належати до держави, решта до приватних власників. І треба то було 15 років горя, крови нещасних жертв, щоб вернутися до старого?

— Своєрідна кооперація. Большевицька „Правда" подає допис із Харкова, що від мешканців кооперативних домів стягають крім чиншу безправно безліч „добровільних" податків, як за пси, коти та інше. Де і на що йдуть стягнені гроші невідомо.. Так то розуміють большевики кооперативну ідею.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „ЛЮБОВ ШПИГУНА".

Торговці зброєю, російський князь, співачка, молода шпигунка, маляр — усе це трохи переплутане, щоб не можна зорієнтуватись, хто за ким стежить і хто кого переслідує, як ворога чи своїм почуванням. Як на шпигунську фільму, то мало тут сенсацій, що цікавили би глядача напруженими моментами, коли йде бій на життя і смерть. Зате є багато приємних для ока краєвидів ріжних міст, імовірно правдивих: Атени, Каїро, пальми та хмаринки на небі. Головні ролі грають: І. Петрович та Ярміла Новотна, пара добрих артистів, задобрих для пересічної фільми, де не мають вони нагоди проявити свого таланту.

Дивогляди.

БОРОТЬБА ЗА ШТУЧНЕ ВОЛОССЯ

Тисячі артисток у Голівуді погрожує страйком з такої одної причини, що одним боком зачіпає за моду, другим за підстави їх іствування. Вони вже втретє звертаються до великих фільмових підприємців із проханням, щоб вони дозволили їм при їх виступах уживати перук. Річ у тому, що мода на колір волосся постійно змінюється; майже щороку, що два роки, фільмові підприємці шукають жінок з „модним" волоссям. Через те статистки тратять хліб і не мають змоги найти собі іншого заробітку. Якби їм вільно було вкладати перуки, тоді кінові підприємці не потребували б набирати склад інших співробітниць. У Голівуді фальшують краєвиди, палати, одяги, навіть голос тих, що не вміють співати, тільки шукають правдивого волосся.

ПАМЯТНИК КУРЦІ.

Недалеко Венеції поставили в одному селі бронзову статую з куркою. Цей памятник має нагадувати селянам і довкільним сусідам, щоб самі плекали курки, а не купували чужих яєць. До вибуху абісинської війни яйця приходили з Югославії. Від коли Югославія стримала довіз яєць, почали венеціянські селяни самі тримати курки на господарстві. Той свій успіх звеличали вони памятником.

ДИТИНА ПАДЕ З ТРЕТЬОГО ПОВЕРХУ.

В околиці міста Ґренобль у Франції маленька дівчинка Бішон вилізла на вікно на третьому поверсі коли всі вийшли з хати. Упавши з вікна зачіпилась вона за якийсь ґзимс на першому поверсі, впала на дах авта, що стояв під домом і відбившись з даху авта, впала просто в обійми якогось прохожого. Дитина не має ніодної рани ані навіть не відчула, що впала з вікна.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Академія в честь Гол. Отамана С. Петлюри в Чагрові відбулася дня 5. липня при участи хорів Колоколина під проводом студ. М. Сеньковського й І. Сеньковської. Перед академією о. сов. Сеньковський та о. Лесик відправили панахиду за душу бл. п. Гол. Отамана. З програми слід відмітити виступи хорів із Колоколина, що направду можуть похвалитися гарними успіхами. Хори зіспівані й мають гарний голосовий матеріял. Промова студ. Чайковського з гарним змістом і деклямації доповнили програму.

Яйце мудріше від курки. На академії для вшанування памяти Гол. Отамана в Чагрові трапився цікавий інцидент, що яскраво характеризує відносини, серед яких приходиться нам працювати в нинішніх часах. Коли хор відспівав виїмок з опери „Бабський бунт", постерунковий з криком хотів розвязати академію. Треба було пів години йому вияснювати, що староство дало дозвіл на цю пісню. Це огірчило страшенно поліцая і він з гнівом крикнув: „Старостві може собе позволіць, а я могем заброніць!"...

ДОЛИНА.

Ювилейна академія в честь Митрополита. Заходом окружного відділу Українського Католицького Союзу відбулася ювилейна академія в честь Митрополита Андрея 28. червня ц. р. Академію попередила Служба Божа, яку відправив о. дек. С. Шпіцер в асисті довколичного духовенства; відповідну проповідь виголосив о. сов. Гаврилюк. Багато людей сповідалося і причащалося того дня на інтенцію Митрополита. На академії, що відбулася по Службі Божій в салі братської хати, виголосив д-р Дереш промову про заслуги Митрополита Громадянина. Далі співали церковні хори з Долини, Мізуня і Велдіжа, з яких останній зробив найкраще вражіння, а п. Мирослав Антонович відспівав гарно баритонове сольо Лисенка: „Гетьмани" в супроводі оркес-

три. В програму входили ще дві декламації: „Привіт Митрополитові“ (виголосила мала сирітка із захисту) і В. Лепкого: „В храмі св. Юра“ (виголосив справді по мистецьки Юліян Чорнега). На закінчення відспівала публика католицький і національний гимн. Участь в академії взяла вся місцева інтелігенція, доокличне духовенство, свідоме міщанство і селянство. На жаль не взяв участи місцевий „Боян“.

Новий іконостас і два бічні престоли. До місцевої церкви справлено новий іконостас і два бічні престоли. Гарну різьбу виконав різьбар Наконечний з Камінки Стр. (він різьбив також іконостас до церкви у Стрию). Іконостас і престоли позолотив солідно подвійним дукатовим золотом різьбар і позолотник І. Чиіль з Болехова, а образи малював арт. маляр А. Манастирський зі Львова. Іконостас і престоли коштували разом 15.000 зол. Посвячення довершив о. митрат Базюк ще в березні ц. р.

НАДВІРНЯНЩИНА.

Вдатна вистава в Молодькові. Місцевий аматорський гурток при читальні „Просвіти“ відіграв у неділю 28. м. м. пєсу Тобілевича „Наймичка“. Гра аматорів зовсім задовільна, бож це все вже старі „актори“, що виступають на місцевій сцені від шістьох років.

Гурток доросту в тому ж селі, що перейшов в останніх часах під керму п. Дм. Кисляка, працює над приготуванням хорових декламацій „Конкістадори“ (Франка) й „Король Гуцул“ (Федьковича) на велике повітове просвітянське свято.

Великий фестин у Надвірній улаштувала Рідна Школа 28. м. м. З програми слід відмітити вправи „Лугу“, що виказали немалу фізичну справність молоді.

—o—

Нові книжки й журнали.

О МОЛИТВІ УСПОКОЄННЯ СВ. ІВАННИ ДЕ ШАНТАЛЬ. Львів 1936. Стор. 16, ф. 16°. Накладом монаха жебручого закону Братів Йосафатів, бр. І. А. Строкона Лаврентія, Знесіння, парохіяльний дім.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.
Микуличин:
9. VII. Дівча з Маслосоюзу.
10. VII. Лев в Абісинії.
11. VII. Циганський барон.
Ворохта:
12. VII. Дівча з Маслосоюзу.

Великий Театр:
Нечинна.

Театр Ріжнородностей:
Четвер, 9. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк“.
Пятниця, 10. VII. год. 8. веч. Аб. 21 Виступ К. Скальської „Ва Банк“.
Субота, 11. VII. год. 8. веч. Вступ К. Скальської „Ва Банк“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Кохання цигана“.
АТЛЯНТИК: „Кохання шпигуна“.
ВАНДА: 1) „Баль у Савой“, 2) „Гра за жінку“.
ҐРАЖИНА: „Уявлений світ“ і „Донька ген. Панкратова“.
КАСІНО: 1) „Подружжа на манівцях“, 2) Королівська любовниця“.
КОПЕРНИК: „Виправа ч. 444“ і „Променада кохання“.
МАРУСЕНЬКА: „Четверта заповідь“.
МІРАЖ: „Авдієнція в Ішлю“.
МУЗА: 1) „Любовні несподіванки“, 2) „Цілий Париж співає“.
ПАКС: нечинне.
ПАЛЯС: „Хто переможе“—„Чар молодости“ з Сільвією Сідней.
ПАН: „Катеринка“.
РАЙ: „Рапсодія Балтику“.
СВІТ: „Кво вадіс?“ з Янінґсом.
СТИЛЕВЕ: „Дорога без повороту“ і ревія.
ТОН: „Я хотів би та боюся“, „Тайна рної кімнати“.
УТІХА: „Тигр убивник“ і ревія.
ХИМЕРА: „Революція сміху“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Рівєра італійська“.

Закордонне радіо.

Четвер, 9. липня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 19.20 Віденські городи в пісні, **Брюсель** (483,9) 20.00 Гарна подорож, **Братислава** (298,8) 18.10 Мадярські оперетковi арії. **Кошиці** (259,1) 17.40 Фортіссімо — попурі оперетток Кальмана, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, **Париж** (8164) 20.00 Солісти, 20.45 Концерт, 22.45 Танкова музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Весела музика, 20.10 Концерт солістів, **Кельн** (455,9) 17.15 Літній музичний репортаж. 20.10 Вечірній концерт, 17.00 Солісти, 22.45 Пісні, **Букарешт** (364,5) 17.00 Народня музика, 20.45 Сальонова музика, **Будапешт** (549.5) 18.30 Концерт міської орхестри, **Міляно** (368,6) 22.15 Концерт орхестри, **Рим** (420,8) 20.45 Приятель Фриц — опера Масканія.

Пятниця, 10. липня 1936.

Відень (506,8) 19,30 Якби я був королем, 20.49 Віденська музика, **Брюсель** (483,9) 17.00 Сальонова музика, **Братислава** (298,8) 22.10 Танкова музика, **Кошиці** (259,1) 19.20 Легка музика, **Париж** (16.48) 17.30, 20.00, 30.45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Пополуднева музика, 21.10 Оперетковi мельодії, **Штутгарт** (522,4) 21.30 Вечірній концерт, **Букарешт** (264,5) 17.15 Легка музика, **Будапешт** (549,5) 17.00 Танкова музика, 20.30 Концерт, **Міляно** (368,6) 20.40, 21.40 Ресітал форт., **Рим**(420,8) 10.30 Розведениця — оперета.

Львівське радіо.

Четвер, 9. липня 1936.

6.30, 7.40 Ран. авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Сальонова орх., 12.55 Легка музика з плит, 13.05 Полудневий денник, 14.30 „На десер“ — муз. ревія, 15.30 Господарські вісти, 15.45 „Липень на небі і землі — гутірка, 16.00 Концерт, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Пісні Ґріґа, 17,20 Скрип. концерт. 17.50 Значіння гірського повітря для здоровля, 18.00 Сільва рерум, 18.05 В неділю пополудні, 18.15 Легка музика, 18.25 Літературні хвилини, 18.35 Програма, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Романс ескімоски“ — авдиція, 19.50 Концерт, 20.15 Твори Р. Реґера, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні, 21.30 Ревієві і фільмові мельодії, 22.00 Спортові вісти, 22.15 Залицяники — муз. авдиція.

Пятниця, 10. липня 1936.

6.30, 7,40 Ран. авдиція, 7,35 Трохи інформацій, 11.57 Сиґнал часу, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя реґіональних товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Популярні мельодії, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Розмова з недужими, 19.00 Музичні мініятури, 16.45 „Внутрішні праці П. О. В. в 1914—1915“, 17,00 Спів. ресітал, 17,20 Сальонове тріо, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 „Буркут“ живець in partibus infidelium, 18.10 Пряхи, 18.25 Програмова скринька. 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.45 Програмова гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами Польського Радія, 19.00 Концерт, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Актуальна гутірка, 21.05 Музична мозаіка, 21.45 Спортові вісти, 22.00 Танкова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

Гроші.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89·53—89.10, Дол. американські 5.29 і 1/4 — 5.26, Доляри канадійські 5.23.50, Фльорени голянд. 360.72 — 359.00, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.29 — 172.45, Фунти англ. 26.58 — 26.42, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 118.74 117.20, Корони норв. 133.63—132.65, Кор. шв. 137.08—136.05, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.71—11.65, Марки нім. 137 — 132, Песети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 145—140.

Акції.

Банк Польський 102, Лільпоп 12.75—12.85, Стараховичі 33.15.

Папери.

3 прц. інвестиційна 1 ем. сер. I 74, 5 конверс. 49.50, 6 долярова дол. 68.50, 4 прем. дол. 48, 7 стаб. 52—52 50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 8-го липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з боч. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.20	„
1 л. молока	0·13	„
1 к. яєць	2.65	„

Тенденція на масло звижкова, на яйця і на молоко вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. VII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індики, індички І. кл.	1.00	зол.
Качки товщені І. кл., ваги щойно від 1.80 кг. вгору	0.90	„
Курки молоді без остріг І. кл.	1.00	„
Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	1.10	„

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймаємо.

Ціни денні: тенденція на курята звижкова, на індики, качки, курки хвилево вдержана.

Подяка.

Управа Відділу Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“ у Дрогобичі складає щиру подяку всьому громадянству і вірним за масову участь 2. VII. ц. р. у похоронах бл. п. **Франца Ортинського**, довголітнього, зразкового члена нашої організації. Дякуємо за вияви співчуття зложені на руки Управи.

Зокрема дякуємо Впр. о. Ігум. Баранникові, дек. Жукові, дек. Шевчикові; оо. Федунові, Баранецькому і Дацишинові — за похоронні відправи; Вп. пп. Іваненкові, Сольчанникові, Панчишинові, Моксимовичеві, Чаповському, Німиловичеві, Камінському, Городиському і Кічоровському та іншим — за звеличання похоронів хоровим співом; Вп. п. шк. інсп. д-рові Янушеві — за кондоленцію та особисту участь у похороні; делеґаціям усіх установ Михайлевич, в яких Покійник був душею та організатором — за участь і вияв жалю та админ.. 2392

ОПОВІСТКИ.

На викупно Укр. Городу „Сокіл-Батько“ зложив д-р Нижанківський, Дрогобич 5 зол.

На викупно Укр. Городу „Сокіл-Батько“ зложив зол. 5.— п. Комісар Маріян з Катовиць.

На „Рідну Школу“ зложив 3 зол. п. Іван Зельський, Вроцлавек.

На „Рідну Школу“ 5 зол. зложив о. Роман Цурковський, зібрані на приміції о. А. Зарицького у Запечатині.

На „Рідну Школу“ зложив п. Роман Пелех з Лютовиськ зол. 5.— замісць квітів на могилу бл. п. о. Михайла Світенького.

КУПНО - ПРОДАЖА

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла“ під „Учитель 12 тисяч“. 2334 7—10

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНА зараз господиня-кухарка на село. Платня на підставі умови. Зголошення слати до Адмін. під „Працьовита“. 2389 1-3

ЛІТНИЩА

ПОШУКУЮ на час вакацій кімнати з повним утриманням у здоровій, гарній околиці — найрадше у священичім, спокійнім домі. Зголошення з поданням умовин: Ганінчакова, Львів, Длугоша 3.

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 40-60

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10